

Sygn. akt V AGz 317/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący :	SSA Lucjan Modrzyk
Sędziowie :	SA Jadwiga Galas (spr.) SA Tomasz Pidzik

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2018 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki Jawnej w D.

z udziałem (...) w O. (Czechy)

o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 21 listopada 2017 r., sygn. akt XIV GCo 87/17

p o s t a n a w i a : oddalić zażalenie.

SSA Tomasz Pidzik SSA Lucjan Modrzyk SSA Jadwiga Galas

Sygn. akt V AGz 317/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił wniosek (...) Spółki Jawnej w D. o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia. W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji odwołując się do treści art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 655/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U.UE L z dnia 27 czerwca 2014 r.) – dalej Rozporządzenie Nr 655/2014, podał, że choć wnioskodawczyni częściowo uprawdopodobniła swoje roszczenie, nie wykazała jednak by istniała pilna potrzeba zastosowania środka zabezpieczającego i zajęcia rachunku bankowego obowiązanej spółki poprzez nakaz zabezpieczenia, a istnienie realnego ryzyka, że bez zabezpieczenia późniejsze zaspokojenie roszczeń nie będzie możliwe lub będzie znacząco utrudnione, nie zostało uprawdopodobnione. Nie spełniono zatem przesłanek wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia wynikających z art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Nr 655/2014.

W zażaleniu wnioskodawczyni zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść postanowienia, a to:

- art. 12 ust. 3 w zw. z art. 18 ust. 4 w zw. z art. 18 ust. 2 Rozporządzenia Nr 655/2014, poprzez nieudzielenie zabezpieczenia pomimo, iż wnioskodawczyni złożyła w dniu 2 października 2017 r. do depozytu sądowego kwotę 60.000 zł tytułem kaucji zabezpieczającej ewentualne roszczenia uczestnika w związku z wykonaniem zabezpieczenia,
- art. 7 ust. 1 Rozporządzenia w zw. z art. 46 ust. 1 Rozporządzenia w zw. z art. 730¹ k.p.c. poprzez błędne przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, iż wnioskodawczyni nie udowodniła, ani też nie uprawdopodobniła istnienia pilnej potrzeby wydania nakazu zabezpieczenia;
- art. 233 k.p.c. w zw. z art. 228 § 2 k.p.c. w zw. z art. 46 ust. 1 Rozporządzenia, poprzez wybiórcze dopuszczenie przez Sąd pierwszej instancji dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach sprawy głównej toczącej się pod sygn. XIV GC 552/17;
- art. 7 ust. 1 Rozporządzenia w zw. z art. 46 ust. 1 Rozporządzenia w zw. z art. 730¹ k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c., poprzez brak rozważenia całokształtu materiału dowodowego znajdującego się w aktach niniejszej sprawy, oraz aktach sprawy o sygn. XIV GC 552/17;
- art. 9 Rozporządzenia poprzez brak wezwania wnioskodawczyni do złożenia dodatkowych dokumentów lub też skorzystania z innych metod zbierania dowodów, takich jak przesłuchanie wierzyciela lub jego świadków, w przypadku gdy Sąd uznał przedłożoną przez wnioskodawczynię dokumentację za niewystarczającą;
- art. 152 zdanie 2 w zw. z art. 150 k.p.c. w zw. z art. 46 ust. 1 Rozporządzenia, poprzez skierowanie do pełnomocnika wnioskodawczyni zawiadomienia o terminie posiedzenia niejawnego w dniu 16 listopada 2017 r. nie zaś wezwania, co doprowadziło do braku stawiennictwa wnioskodawczyni na terminie posiedzenia niejawnego; a nadto błędne w nim wskazanie, że posiedzenie dotyczy sprawy z powództwa o zapłatę, nie zaś o wydanie nakazu zabezpieczenia;
- art. 17 w zw. z art. 18 Rozporządzenia, poprzez ich niezastosowanie i wydanie decyzji w przedmiocie wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunkach bankowych z przekroczeniem wskazanych w przepisach Rozporządzenia, pomimo braku wezwania wnioskodawczyni do złożenia dodatkowych dokumentów lub też wyjaśnień w sprawie,
- art. 8 Konwencji o przedawnieniu w międzynarodowej sprzedaży towarów, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 14 czerwca 1974 r. poprzez jego niezasadne zastosowanie do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a to poprzez uwzględnienie z urzędu w niniejszym postępowaniu podniesionego przez pozwanego w postępowaniu w sprawie głównej pod sygn. akt XIV GC 552/17 zarzutu przedawnienia.

Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia, tj. wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunkach bankowych, zgodnie z wnioskiem z dnia 2 czerwca 2017 r., ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie zważyć należało, iż sąd zażaleniowy uwzględnia nowe okoliczności aktualne w chwili orzekania, a dotyczące zarówno stanu prawnego, jak i faktycznego sprawy. Bierze również pod uwagę i ewentualnie przeprowadza nowe dowody, a więc i te, które ujawnione zostały już po wydaniu zaskarżonego postanowienia, jak i po wniesieniu zażalenia, bez względu na to, czy znane były już wcześniej skarżącemu (pełne beneficium novorum), pod warunkiem oczywiście, że mają one istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotu sprawy objętego zaskarżeniem (zob. B. Bładowski, Zażalenie w postępowaniu cywilnym, Zakamycze 2006 r., s. 123).

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny rozpoznając zażalenie wnioskodawczynie obowiązany był do uwzględnienia okoliczności wynikających z akt sprawy z powództwa (...) Spółki jawnej w D. przeciwko (...) w O. o wydanie europejskiego nakazu zapłaty zawisłej przed Sądem Okręgowym w Katowicach pod sygn. akt XIV GC 552/17, w której w dniu 18 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał wyrok, którym częściowo uwzględnił powództwo zasądając od pozwanej spółki na rzecz powódki kwotę 82.165,74 Euro z odsetkami za opóźnienie od dnia 10 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1), oddalił powództwo co do kwoty 67.279,40 Euro i odsetek od tej kwoty (pkt 2) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 3) (k. 135).

Sąd Apelacyjny dokonał przeglądu akt sprawy XIV GC 552/17, które wraz z apelacjami obu stron od wyroku z dnia 18 stycznia 2018 r. przedstawiono Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach (obecnie pod sygn. akt V AGa 509/18). Jak wynika z tych akt powódka zaskarżyła punkt 2 wyroku oddalający jej żądanie w części. Pozwana zakwestionowała zaś częściowo rozstrzygnięcie zobowiązujące ją do zapłaty na rzecz powódki kwoty 82.165,74 Euro, zaskarżyła bowiem punkt 1 wyroku w części w jakiej zasądzono od niej na rzecz powódki kwotę ponad 63.197,24 Euro, to jest co do 18.968,50 Euro. Obie strony zaskarżyły również rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zawarte w punkcie 3 wyroku.

Z powyższego wynika więc, iż wnioskodawczynie jest już w posiadaniu wyroku sądowego uwzględniającego częściowo jej roszczenie wobec pozwanej, co do kwoty 82.168,74 Euro, a który mając na względzie treść apelacji stron należy uznać za prawomocny w punkcie 1 co do kwoty 63.197,24 Euro.

Okoliczność ta, po myśli art. 5 lit. a) i b) Rozporządzenia Nr 655/2014 nie wyłącza możliwości domagania się przez wnioskodawczynię wydania nakazu zabezpieczenia.

Przede wszystkim jednak, zgodnie z art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Nr 655/2014 dla skutecznego domagania się wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia wierzyciel zobowiązany jest przedłożyć wystarczające dowody, by przekonać sąd, że istnieje pilna potrzeba zastosowania środka zabezpieczającego w formie nakazu zabezpieczenia, ponieważ istnieje realne ryzyko, że bez takiego środka późniejsze dochodzenie roszczenia wierzyciela wobec dłużnika będzie niemożliwe lub znacząco utrudnione. Warunek ten dotyczy w jednakowym stopniu wierzycieli będących w posiadaniu orzeczenia, jak i tych znajdujących się jeszcze w stadium przedprocesowym (por. Alicja Aseńko, MOP 2015, Nr 8, str. 1037).

W świetle dowodów przedstawionych wraz z wnioskiem o wydanie nakazu zabezpieczenia, jak też przeprowadzonych przez Sąd pierwszej instancji w toku postępowania pod sygn. akt XIV GC 552/17, nie sposób przyjąć za słuszne twierdzeń wnioskodawczynie, iż w niniejszej sprawie spełniony został warunek z art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Nr 655/2014.

Jak trafnie wskazał w zaskarżonym postanowieniu Sąd pierwszej instancji, samo powoływanie się przez wnioskodawczynię na okoliczność nieregulowania przez pozwaną spornych należności, w kontekście zakwestionowania przez pozwaną roszczenia i oddalenia przez Sąd Okręgowy żądania wnioskodawczynie, co do kwoty 67.279,40 Euro, nie może być traktowane jako sytuacja opisana w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 655/2014. Zwłaszcza, że w pkt 14 preambuły do Rozporządzenia nr 655/2014, stwierdzono, że „samo niezapłacenie lub podważanie roszczenia albo też sam fakt, iż dłużnik ma więcej niż jednego wierzyciela, nie powinny jako takie być uważane za dowód wystarczający, by uzasadnić wydanie nakazu”.

Przewidziane w przepisie art. 7 Rozporządzenia nr 655/2014 ryzyko uniemożliwienia lub utrudnienia dochodzenia roszczenia, będące przedmiotem dowodu, sprowadza się do wszelkich działań dłużnika prowadzących do uszczuplenia swojego stanu posiadania.

W przypadku roszczeń o świadczenia pieniężne obawa co do egzekucyjnego wykonania przyszłego orzeczenia może płynąć przede wszystkim stąd, że zagrożona jest wypłacalność obowiązanego, w szczególności gdy nie ma on dostatecznego majątku. Przyczynami zagrażającymi w poważnym stopniu osiągnięciu celów postępowanie w sprawie

jest zła kondycja finansowa dłużnika, która przejawia się w zaprzestaniu regulowania zobowiązań, wyzbywaniu się majątku, ograniczaniu zakresu działalności, zaciąganiu pożyczek lub kredytów zabezpieczonych majątkiem i zachwianiu możliwości ich spłaty. Zagrożenie pozbawienia zaspokojenia jest pewnym stanem obiektywnym dotyczącym zachowania się dłużnika. W powyższym kontekście należy również interpretować pojęcie pilnej potrzeby. Nie będzie wystarczające wystąpienie zachowań dłużnika mogących wskazywać na zamiar podejmowania działań zmierzających do uszczuplenia swojego majątku, ale konieczna jest bliska odległość czasowa między podejmowanymi działaniami a potencjalnym skutkiem

w postaci uszczuplenia majątku. (por. Lucyna Łuczak – Noworolnik, Komentarz do art. 7 Rozporządzenia nr 655/2014 ustanawiającego procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych, LEX/el., 2018). Słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji, że żadna ze wskazanych powyżej okoliczności, nie została przez skarżącą nawet uprawdopodobniona. Nie mogą bowiem zostać uznane za wystarczające w tym celu wyłącznie twierdzenia strony powodowej. Sąd Apelacyjny nie dopatrywał się tu zaniedbań

w zakresie oceny materiału dowodowego, jak również przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów .

W tych okolicznościach, wobec braku przedstawienia wystarczających dowodów na okoliczności przewidziane w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 655/2014, a nawet uprawdopodobnienia przez wnioskodawczynię podstawowej przesłanki dla udzielenia zabezpieczenia w formie przewidzianej Rozporządzeniem nr 655/2014, Sąd pierwszej instancji zasadnie oddalił wnioski o wydanie europejskiego nakazu zabezpieczenia.

Odnosząc się do zarzutu wnioskodawczyni, co do naruszenia art. 12 ust. 3 w zw. z art. 18 ust. 4 w zw. z art. 18 ust. 2 Rozporządzenia nr 655/2014, to stwierdzić należy, że choć przepisy te faktycznie zobowiązują Sąd do wydania nakazu zabezpieczenia po uiszczeniu przez wierzyciela kaucji na wezwanie sądu, to nie można jednak wywodzić istnienia tego obowiązku w oderwaniu od spełnienia podstawowych warunków umożliwiających wydanie nakazu zabezpieczenia wskazanych w art. 5 i 7 Rozporządzenia nr 655/2014. Skoro zaś, jak wskazano wcześniej, nie został spełniony warunek dla wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia wynikający z art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 655/2014, to o jego wydaniu nie może przesądzić okoliczność uiszczenia przez wnioskodawczynię kaucji. Zważając na treść przepisów Rozporządzenia nr 655/2014 przyjąć bowiem należy, iż spełnienie warunku uiszczenia kaucji winno skutkować wydaniem europejskiego nakazu zabezpieczenia jedynie wówczas, gdy zachodzą warunki dla jego wydania określone w art. 5 w zw. z art. 7 ust. Rozporządzenia nr 655/2014.

Za bezzasadny należy uznać także zarzut naruszenia art. 9 Rozporządzenia nr 655/2014. Zgodnie z tym przepisem sąd podejmuje decyzję w drodze procedury pisemnej na podstawie informacji i dowodów dostarczonych przez wierzyciela w jego wniosku lub wraz

z tym wnioskiem. Jeśli sąd uzna, że dostarczone dowody są niewystarczające, może, o ile zezwala na to prawo krajowe, zwrócić się do wierzyciela, by dostarczył dodatkową dokumentację dowodową. Niezależnie od ust. 1 i z zastrzeżeniem art. 11 sąd może, pod warunkiem że nie opóźni to nadmiernie postępowania, skorzystać z innych właściwych metod zbierania dowodów dostępnych na mocy jego prawa krajowego, takich jak przesłuchanie wierzyciela lub jego świadka(-ów), także za pośrednictwem wideokonferencji lub przy wykorzystaniu innego rozwiązania z zakresu technologii komunikacyjnej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, skoro przepis ten stanowi, iż „Sąd może” podejmować określone czynności, to nie można interpretować go w ten sposób, by obowiązkiem Sądu było wskazywanie wnioskodawczyni, że powinna przedłożyć dokumenty i jakiego rodzaju, ponieważ to strona jest zobowiązana do wykazania przedstawionymi dowodami, iż zachodzą warunki do wydania europejskiego nakazu zabezpieczenia. Wbrew zarzutom skarżącej, jeżeli strona nie dołożyła należytej staranności w zakresie zgromadzenia dowodów i wyjaśnienia we wniosku ich znaczenia, to nie jest to wypadek uzasadniający powstanie po stronie sądu wątpliwości, lecz wypadek nienależytego wykonania przez stronę obowiązku przewidzianego w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia Nr 655/2014.

Mając na względzie powyższe, za bezzasadne należało uznać również i zarzuty skarżącej co do naruszenia art. 17 w zw. z art. 18 Rozporządzenia Nr 655/2014, jak też co do naruszenia art. 8 Konwencji o przedawnieniu w międzynarodowej sprzedaży towarów, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 14 czerwca 1974 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego rację ma skarżąca, że skierowane do niej zawiadomienie o terminie posiedzenia w dniu 16 listopada 2017 r. sformułowane zostało w nieprawidłowy sposób, niemniej okoliczność ta nie miała wpływu na treść postanowienia w niniejszej sprawie, dlatego i ten zarzut nie mógł odnieść skutku.

Wobec powyższego, uznać należało, że zażalenie wnioskodawczyni nie było uzasadnione, co skutkowało oddaleniem zażalenia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

SSA Tomasz Pidzik SSA Lucjan Modrzyk SSA Jadwiga Galas